

nr 142 AIRIS MEIER, Eesti Reformierakond

1. Millised on teie eesmärgid keskkonnakaitse vallas, mille eest soovite EP perioodil seista ja mida ellu viia?

Ühe lausega vastates on minu eesmärk see, et keskkond oleks võimalikult hästi kaitstud. See on öeldud lihtsustatult, aga see ongi kogu asja sisu. Keskkonnaalased teemad, olgu need siis regulatsiooni, direktiivi või mõnes mitte seadusandlikus vormis, mis jõuavad menetlusse, peavad peegeldama ka tulevikku suunatud lahendusi nagu näiteks tehisintellekti ja innovatsiooni võimalusi. Ning seda nii tööstussektori kui ka tavatarbijat puudutavates aktides. Teemad, mida adresseerida, on loomulikult laiemalt seotud kliimamuutuste ja liigirikkuse vähenemisega, mis mõjutab meie planeedi pikemajalist jätkusuutlikkust.

Suurimate muutuste mõjutajatena näen transpordisektorit, ehitussektorit, kõike, mis puudutab tootmist ja tööstussektorit selle laiemas mõttes ning põlumajandussektorit. Eraldi fookusesse tuleb ka tõsta plastikuga seotud probleemid nii maal kui vees. Ma olen olnud KIK keskkonnateadikkuse programmi koordinaator Eestis, ENVI poliitika nõunik EP-s, vedanud kliimamuutuste kampaaniat EP-s, ma olen EMAS audiitor EP-s. Lühidalt, ma olen keskkonnateadlik ja alati keskkonnateemades selle kaitse poolel. Samas on selge, et igasugune inimtegevus omab loodusele negatiivset tagajärge. Siin tasakaalu leidmine on oluline ja abi tuleks otsida innovatsioonist, mille lahendused aitavad säästa loodust ja toimetada võimalikult CO2 neutraalselt.

2. Kas ja millisel viisil peate vajalikuks keskkonnasõbralikuma transpordisektori poole pööelda?

See on väga oluline teema ka inimeste enda tervise seisukohalt. Esmalt tuleb pööelda minimaalse õhu saastatuse suunas just seal, kus see kõige suurem probleem on, ehk suurlinnades. Siin aitab taas innovatsioon ja elektril ning puhtal gaasil toimiv transpordi lahendus. Samas peab kindlasti elektritootmine ka ise puhas olema. Eesti suur probleem selles osas on põlevkivi. Kuigi lihtsustatult öeldes, on just sõidukid need, mis tekitavad linnas õhusaastet, ei tasuks ka alahinnata inimeste liikumise valikuid. Selgitan. Just Belgias on näiteks õhu saastatuse probleem tingitud sellest, et paljud inimesed sõidavad pikki vahemaid tööle ja kooli ja seda suhteliselt samaaegselt, mistõttu tekivad ummikud ja saaste. Paindlik töö tegemise võimalus sisuliselt puudub ning samuti ei ole mõistlikku alternatiivi isiklikule sõiduautole. Kuigi kohalik ühistransport ja kaugtöö ei kuulu EL kompetentsi, saab siin üksteiselt hästi töötavaid mudeleid õppida. Ehk et siin edu saavutada, on vaja transpordi sektori ja inimekäitumise tinglikku kokkulepet.

3. Kas ja kuidas kavatsete Euroopa Parlamendis panustada kliimaneutraalse Euroopa eesmärki? Mis aastaks toetate kliimaneutraalsuse saavutamist ELis?

Nii pea kui võimalik. Pole mingit põhjust kliimaneutraalsuse saavutamist edasi lükata, kuid tuleb hoolega valida viisid selle eesmärgini jõudmiseks. Siingi on võimalik kasutada tehisintellekti poolt pakutavaid innovaatilisi lahendusi. Euroopa Komisjoni strateegiline visioon „Puhas planeet kõigi jaoks“ toob välja, kuidas jõuda kliimaneutraalse majandamiseni juba aastaks 2050. Kahjuks pean ma tõdema, et tavaliselt sellised eesmärgid võivad olla liiga ambitsioonikad ja pigem selleni ei jõuta. Eriti arvestades, et ilmselt saab Euroopas Komisjonis ja Euroopa Parlamendis olema senisest erineva arusaamaga esindajad rohkem

ehk siis ütleme otse välja: kliimamuutustesse „mitte uskujaid“. Olgu ka öeldud, et mina selline ei ole. Uus koosseis võib kahjuks tõmmata pidurit ka 2050 aasta eesmärgile.

4. Kuidas jäite rahule Euroopa Parlamendi hiljutise hääletustulemusega, millega seati soovituslikuks KHG heitkoguste vähendamise eesmärgiks 2030. aastaks -55% ning kuidas plaanite sellest eesmärgist kinni pidamise eest seista?

Lähtuvalt Pariisi kokkuleppele oli Euroopa komisjoni ettepanek vähendada 40% samaks tähtsajaks, seega Parlamendi positsioon on selgelt ambitsioonikam. Et seda eesmärki täita tuleb tugevdada EL ühist energiapoliitikat ja energia julgeolekut. Tuleb suurendada energia säästmist ja reguleerida tuleks metsamajandust, mis muidugi Põhjamaades on hoopis teise iseloomuga kui Lääne- Euroopa riikides. Mis ei ole vähemtähtis, on järgmise finantsperioodi prioriteetide sättimine. Kogu MFF paketi sisuline arutelu jääb uue valitava Parlamendi tööaega. Aega aga läbirääkimiste lõpetamiseks on vähe ja seetõttu on oluline, kas uued valitud saadikud suudavad EL keerulistest seadusandlusest vähese ajaga sel määral end läbi närida, et mõju Euroopale, aga ka Eestile, oleks tuntav?

5. Kas ja kuidas tuleks käimasolevas Ühise Põllumajanduspoliitika reformi käigus muuta põllumajandus loodus- ja keskkonnasõbralikumaks?

Põllumajanduspoliitikal on väga mitu erinevat tahku, millest keskkonna osa on vaid üks, kuigi see on suur osa. Mitmed Lääne-Euroopa riigid on põllumajandussektorist sisuliselt sõltuvuses, kuid seda mitte toidu tootmise puudulikkusest vaid hoopis sisemajanduslike nüansside tõttu. Kõik, mis puudutab puhast toitu, selle tootmist ja turustamist, on selliste suurriikide nagu Prantsusmaa, Hollandi ja Saksamaa prioriteetses huvifääris. Nende mastaabid on aga Eesti osalusega põllumajandussektoris võrreldamatud. Suurriikide nägemus on kaaluga ja siis tasuks Eestilgi kokkupuutepunkte otsida. Kogu Euroopa põllumajandussektorit tuleb lihtsustada ja kohandada kohalikele vajadustele. Rohkem otsustusvõimet kohalikul tasandil ja rohkem töökohti aitab nende eesmärkide täitmisel. Kohalik tootmine ja tarbimine nii palju kui võimalik on keskkonnaaspektist kõige jätkusuutlikum lahendus. Arvesse saab võtta nii maastiku eripära, bioloogilist mitmekesisust ning muid keskkonnakaitselisi aspekte. Siin saab liikmeriik osaliselt ka ise otsustada, kuidas ja millistel tingimustel ta otsetoetuseid jagab. Samas on Euroopa põllumajandus ka üks väga tugeva konkurentsivõimega sektor. Kuigi ka siin lihtsaid lahendusi ei ole, on igatahes oluline olla avatud innovatsioonile ning samaaegselt kindlustada jätkusuutlikkus ning toidu ohutus.

6. Valitsustevahelise elurikkuse ja loodushüvede koostöökogu (IPBES ehk Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) 2018. aastal välja antud Euroopa ja Kesk-Aasia kohta käiv aruanne hoiatab elurikkuse ja loodushüvede jätkuva kao eest regioonis. Elurikkuse ja loodushüvede kadu hakkab kahjustama Euroopa edasist arengut ning seab ohtu ka meie majandused. Aruanne, mille tellisid ning mille kokkuvõtte kinnitasid kõik Euroopa riigid (sh Eesti) ütleb selge sõnaga, et Euroopa jätkusuutliku arengu tagamiseks on hädavajalik põimida elurikkuse ja looduse hüvede säilimine igasse otsustustegevusse, lahutada majanduskasv energia- ja ressursitarbimise kasvust (decoupling), käivitada ökoloogiline maksureform ning tagada, et lisaks majandusmõõdikutele kasutatakse heaolu hindamise indikaatoreid, mis võtavad arvesse looduse väärtused. Kuidas kavatsete selle eest seista?

Infot:

https://www.ipbes.net/system/tdf/spm_2b_eca_digital_0.pdf?file=1&type=node&id=28318

Mulle tundub, et ma juba olen osaliselt sellele küsimusele vastanud ülalpool. Siiski, iga valdkonna eest saab seista kõige paremini kui on olemas teadmine, huvi ja kontakt sektoriga. Kuigi ma olen keskkonnateadlik ja keskkonda nii inimelupaigana kui ka looduskooslusena väärustav, ei ole mul vastavateemalist erialaharidust. Samas olen ma teadlik, kus see vajalik teadmine asub ning ma kavatsen neid temaatilisi ühinguid ja ühendusi oma töösse kindlasti kaasata. Ma usaldan erialast sektorit ning tean, et koostöö spetsialistidega on just korrektse ja kompetentse poliitika kujundamise alustala.